Lietas Nr. 110011816
Lietas arhīva Nr. 1-0118-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2016.gada 13.jūlijā

Bauskas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Andžāne
ar sekretāri N.Zaharovu
piedaloties aizstāvei L.Vzenkovskai

2016.gada 4.jūlijā Bauskā, Zaļā ielā 12 atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par **/pers. D/**, personas kods /personas kods/, dzīvo "/Nosaukums/", Bārbeles pagasts, Vecumnieku novads, nestrādā, agrāk administratīvi nav sodīts, saukšanu pie administratīvās atbildības,

k o n s t a t ē j a :

Valsts policijas (turpmāk tekstā - VP) Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas patruļdienesta rotas kārtībnieks Ģ.Freibergs 2016.gada 29.jūnijā sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC206220 par to, ka /pers. D/ 2016.gada 24.aprīlī plkst.22.11 Vecumniekos, pa Bauskas ielu virzienā uz Dīķa ielu, vadīja kvadraciklu HONDA TRX 680, ar reģistrācijas numuru /TL numurs/, un nepakļāvās tādas personas atkārtotai vai vairākkārtējai prasībai apturēt transportlīdzekli (pār bēgšanu), kura ir pilnvarota pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja dokumentus.

Administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts, ka atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā – LAPK) 149.^{5}panta piektajā daļā.

Saskaņā ar LAPK 213.pantu izskatāmā lieta ir piekritīga Bauskas rajona tiesai.

Paziņošanas likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka *saņemot dokumentu vai informāciju uz vietas iestādē, adresāts par to parakstās, izņemot gadījumu, kad saskaņā ar normatīvajiem aktiem parakstīšanās par saņemšanu nav nepieciešama. Iestādes izsniegto dokumentu vai sniegto informāciju uzskata par paziņotu ar brīdi, kad adresāts ir parakstījies par saņemšanu.*

2016.gada 29.jūnijā /pers. D/ personīgi ir izsniegta pavēste ar aicinājumu ierasties uz lietas izskatīšanu Bauskas rajona tiesā, Bauskā, Zaļā ielā 12, 2016.gada 4.jūlijā plkst.15.00, ko apliecina /pers. D/ paraksts par pavēstes saņemšanu. Saskaņā ar Paziņošanas likuma 6.pantu ir uzskatāms, ka pavēste /pers. D/ ir izsniegta likumā noteiktajā kārtībā.

LAPK 271.panta ceturtajā daļā noteikts, *ka lietu bez lietas dalībnieka klātbūtnes drīkst izskatīt tikai tad, ja ir zināms, ka viņam savlaicīgi paziņots par lietas izskatīšanas vietu un laiku [..]*.

Tiesa atzina, ka lieta skatāma bez /pers. D/ klātbūtnes.

Pārbaudījusi un novērtējusi administratīvā pārkāpuma protokolu un lietas materiālus, tiesa atzina sekojošo.

LAPK 243.panta pirmajā daļā noteikts, ka *pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā*.

Pierādīšanas līdzekļu veidi noteikti LAPK 243.^{1}pantā.

LAPK 244.pantā noteikts, *ka institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas*.

LAPK 149.^{5}panta piektajā daļā paredzēta atbildība par nepakļaušanos tādas personas atkārtotai vai vairākkārtējai prasībai apturēt transportlīdzekli (par bēgšanu), kura ir pilnvarota pārbaudīt transporta līdzekļa vadītāja dokumentus.

LAPK 149.^{5}panta piektās daļas dispozīcija ietver pamatnosacījumus, kuriem jābūt pierādītiem, lai personu varētu saukt pie administratīvās atbildības saskaņā ar šo tiesību normu. Ir jākonstatē, vai persona nepakļāvās atkārtotai vai vairākkārtējai prasībai apturēt transportlīdzekli (bēga) un prasību apturēt transportlīdzekli izteikusi persona, kura ir pilnvarota pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja dokumentus. Par bēgšanu minētās tiesību normas izpratnē nav uzskatāma transportlīdzekļa kustības turpināšana, nepakļaujoties vienreizējai prasībai transportlīdzekli apturēt, bet normas izpratnē par bēgšanu tiek uzskatīta personas darbība - nepakļaušanās atkārtotai vai vairākkārtējai prasībai apturēt transportlīdzekli.

Saskaņā ar likuma „Par policiju" 12.panta pirmās daļas 20.punktu, policijas darbiniekam, pildot viņam uzliktos pienākumus atbilstoši dienesta kompetencei, *ir tiesības apturēt transportlīdzekli un izdarīt tā apskati, ja ir pamats domāt, ka transportlīdzekļa vadītājs pārkāpis ceļu satiksmi reglamentējošo normatīvo aktu prasības vai transportlīdzeklis tiek izmantots likumpārkāpuma izdarīšanā; aizliegt lietot transportlīdzekļus, kuru tehniskais stāvoklis apdraud transporta kustības drošību; atstādināt no transportlīdzekļu vadīšanas personas, kuras ir alkohola reibumā, narkotisko vai citu apreibinošu vielu iespaidā, kā arī personas, kurām nav dokumentu par konkrētā transportlīdzekļa lietošanas vai attiecīgās kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām; nogādāt transportlīdzekli policijas iestādē nepieciešamās pārbaudes veikšanai, ja ir izsludināta tā meklēšana vai ir pamats domāt, ka ir nelikumīgi nomainīti vai viltoti transportlīdzekļa reģistrācijas dokumenti, valsts reģistrācijas numura zīme vai transportlīdzekļa agregātu numuri, vai nav transportlīdzekļa reģistrācijas vai īpašuma tiesības apliecinoša dokumenta un citādi nav iespējams konstatēt transportlīdzekļa lietošanas likumību*.

Saskaņā ar *Ceļu satiksmes likuma* 19.panta pirmo daļu un 2004.gada 29.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr.571 *"Ceļu satiksmes noteikumi"* 4.punktu, ceļu satiksmes dalībniekam ir jāizpilda Ceļu satiksmes likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, jāpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kas pilnvarotas regulēt satiksmi u.c.

Transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums apturēt transportlīdzekli, ja policijas darbinieks dod norādījumu apturēt transportlīdzekli ar skaļruņa vai uz konkrēto transportlīdzekļa vadītāju vērsta rokas vai zižļa svārstveida kustību no policijas automobiļa, kam var nebūt operatīvā transportlīdzekļa krāsojums. Šo tiesību normu mērķis ir nodrošināt, lai transportlīdzekļa vadītājam būtu saprotams, kas izdod norādījumu apturēt transportlīdzekli.

LAPK 248.pantā noteikts, ka administratīvā pārkāpuma protokolā norāda pārkāpuma būtību.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007.gada 25.aprīļa spriedumā lietā Nr. SKA-157/2007, analizējot Latvijas APK 243.panta pirmo daļu un 246.pantu, ir atzinis, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības. Faktiski šī amatpersona atzīst, ka ar protokolā konstatētajām darbībām persona ir izdarījusi pārkāpumu, par kuru paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments, kā sākotnēja apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā. Līdz ar to, no vienas puses, tiesa, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu šajā lietā, izvērtē protokolā izteiktā atzinuma pamatotību, proti, vai persona par protokolā fiksētajām

darbībām ir saucama pie administratīvās atbildības. Savukārt, no otras puses, personai, par kuras darbībām protokols sastādīts, ir iespēja pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu (piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt paskaidrojumus pie protokola un pierādījumus).

Administratīvā pārkāpuma protokolā ir norādīts, ka /pers. D/ 2016.gada 24.aprīlī plkst.22.11 Vecumniekos, pa Bauskas ielu virzienā uz Dīķa ielu, vadīja kvadraciklu HONDA TRX 680, ar reģistrācijas numuru /TL numurs/, un nepakļāvās tādas personas atkārtotai vai vairākkārtējai prasībai apturēt transportlīdzekli (pār bēgšanu), kura ir pilnvarota pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja dokumentus.

No administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajiem pārkāpuma izdarīšanas faktiskajiem apstākļiem nav secināms, kādā veidā policijas darbinieki ir izteikuši vairākkārtējas prasības /pers. D/ apturēt transportlīdzekli.

Lietai pievienoti policijas darbinieku M.Ojaru un E.Savicka ziņojumi, kuros norādīts, ka automašīnai, ar kuru notikusi pakaļdzīšanās kvadraciklam, ieslēgtas bākugunis un speciālais skaņas signāls, ka pa skaļruni vairākkārt likts apturēt transportlīdzekli. Tiesai nav pamata neticēt, ka šādas darbības tikušas veiktas, ka ar skaļruņa palīdzību dots norādījums apturēt transportlīdzekli.

Kvadracikla vadītājs transportlīdzekli nav apturējis, ir aizbēdzis.

Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas pausto nostāju, par krimināllietām Eiropas Cilvēktiesību konvencijas izpratnē atzīstamas arī noteiktas administratīvo lietu kategorijas, tai skaitā – administratīvās lietas par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem. Lai piemērotu sodu par administratīvo pārkāpumu, jābūt pierādītai personas vainai.

Tādēļ administratīvo pārkāpumu lietās darbojas nevainīguma prezumpcija (sk. Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija sprieduma lietā Nr. 2001-17-0106 secinājumu daļas 6.1.punktu). Tas nozīmē, ka ir jāpierāda personas vaina pārkāpuma izdarīšanā, nevis personai ir jāpierāda savs nevainīgums. Proti, nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo (sk. Senāta 2009.gada 3.marta sprieduma lietā Nr.SKA-48/2009 9.punktu). Tādēļ, izlemjot jautājumu par pārkāpēja vainu, atbilstoši nevainīguma prezumpcijai nevienu nevar atzīt par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīt, kamēr viņa vaina nav pierādīta likumā noteiktajā kārtībā, kā arī visas šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu indivīdam (pārkāpējam).

Saskaņā ar LAPK 243.panta otro daļu pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma lietvedībā ir institūcijai (amatpersonai), kura sauc personu pie administratīvās atbildības. Šaubu gadījumā risinājumam jābūt par labu indivīdam.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka tiesai ir jāinterpretē šaubas par labu privātpersonai tikai tad, ja, novērtējot visus lietā esošos pierādījumus, tiesa nevar nonākt pie pārliecības par personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā (sk. Augstākās tiesa Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 21.maija spriedumu lietā Nr. SKA-156/2009).

Tiesa atzina, ka ar lietā esošajiem dokumentiem - /pers. D/ paskaidrojumu, /pers. M/ paskaidrojumu, policijas darbinieku M.Ojāru un E.Savicka ziņojumiem, administratīvā pārkāpuma protokolu, noskatīto videomateriālu nav pierādīts, ka tā persona, kura 2016.gada 29.jūnijā sastādītajā administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā laikā, vietā un apstākļos nav pakļāvusies policijas darbinieku likumīgām prasībām apturēt transporta līdzekli – kvadraciklu un aizbēgusi, ir tieši /pers. D/.

/pers. D/ savu vainu neatzīst, neatzīst, ka ir vadījis kvadraciklu un bēdzis. Policijas darbinieki ziņojumos norādījuši, ka kvadracikla vadītājs bijis ar gaišiem matiem. Videomateriālā redzams, ka pakaļdzīšanās notikusi tumsā, vadītājs nav saskatāms, ir redzams tikai vadītāja siluets, nav pat saskatāms, vai vadītājs ir vīrietis vai sieviete, nav saskatāma matu krāsa, videoierakstā nav redzams arī kvadracikla numurs. Tiesa uzskata, ka policijas darbinieks M.Ojaru, kurš 2016.gada 9.jūnijā sniedzis papildus ziņojumu un norādījis, ka šā gada 20.maija pieņemšanā pie vecākā inspektora A.Sidorčika atpazinis /pers. D/ kā personu, kurš vadīja kvadraciklu 2016.gada 24.aprīlī, varēja labticīgi kļūdīties, jo savā 2016.gada 24.aprīļa ziņojumā viņš norādījis uz vadītāju ar gaišiem matiem, un sastapdams vecākā inspektora kabinetā šādu personu ar gaišiem matiem, varēja uztvert šo personu kā pārkāpēju.

Administratīvajā protokolā norādīts, ka notikums bijis 2016.gada 24.aprīlī, savukārt, kvadracikla Honda TRX 680 ar reģistrācijas numuru /TL numurs/īpašniekam /pers. M/ prasīts paskaidrojums par notikumiem 2016.gada 25.aprīlī, nevis 24.aprīlī.

No sastādītā administratīvā pārkāpuma protokola un pārējiem lietas materiāliem nav iespējams secināt, ka /pers. D/ izdarījis LAPK 149.^{5}panta piektajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

LAPK 239.panta 1.punktā noteikts, *ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva*.

Tiesa atzina, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā par /pers. D/ saukšanu pie administratīvās atbildības par LAPK 149.^{5}panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu ir izbeidzama.

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar LAPK 9., 239., 240., 243., 243.^{1}, 244., 246., 248., 268., 268.^{1}, 289.^{16}, 289.^{18}pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

Lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par **/pers. D/ (/pers. D/),** personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības par pārkāpuma izdarīšanu, par ko atbildība paredzēta **Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{5}panta piektajā daļā**, izbeigt.

Spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā var pārsūdzēt **desmit darba dienu laikā**, pēc pilna nolēmuma paziņošanas dienas Zemgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Bauskas rajona tiesā.

Pilna nolēmuma sastādīšanas datums – 2016.gada 13.jūlijs.

Tiesnese